

D ů v o d y:

Napadené usnesení není ani nezákonné, ani zmatečné. Podle § 239 čís. 5 ex. ř. jest sice vyloučen rekurs proti usnesení, jímž se povoluje prozatimní správa ve smyslu § 158 ex. ř. Tím má býti zabráněno věcnému přezkoumání takového usnesení, v němž jde jen o povolení takové správy, nemá však býti vyloučena obrana, opírající se o nutkavé předpisy formálního práva, k čemuž má soud přihlížeti z úřadu. O takový případ jde, ana byla již v samostatném exekučním řízení povolena vnucená správa prodané nemovitosti, která podle § 161 ex. ř. bez přerušení pokračuje ve prospěch vydražitele. Již povahou věci je vyloučeno, by se vedla dvojí správa, a je nerozhodné, věděla-li vydražitelka o zahájené vnucené správě čili nic. Rekursní soud tedy nepochybil zrušiv usnesení soudu první stolice, které k zahájené již vnucené správě nepřihlíželo. Tím ovšem padá i návrh, by manžel vydražitelky byl ustanoven za prozatimního správce, protože i tento návrh opírá se jen o předpis §§ 158, 159 ex. ř., nikoli však o § 161 prvý odstavec poslední věta cit. zák. Rekursní soud nepochybil ani v tom směru, že vymáhající věřitelce přiznal právo stížnosti, protože právní její zájem v otázce prozatimní správy uznává sám § 158 ex. ř., který také jí přiznává dokonce právo navrhnouti zavedení prozatimní správy k případnému zajištění proti vydražiteli.

Čís. 12414.

Není-li vyrovnáním jinak stanoveno, nepozbývají směnečné dluhy potvrzením vyrovnání povahy dluhu odnosného a kromě účinků vypočtených v § 53 vyrovnacího řádu (z roku 1914) nenastává při nich změna v podstatě směnečného závazku tak, že by se staly dluhy přínosnými.

Nepředložil-li v době splatnosti směnečný věřitel dlužníku směnku v místě splatnosti, nemůže býti řeči o tom, že směnečný dlužník nesplnil včas a řádně, nanejvýš, poukázal-li ještě na vlastní risiko peněžní ústav před splatností vyrovnací kvoty, by dlužné splátky zapravil směnečnému věřiteli v Německu, kde má jeho závod sídlo, což peněžní ústav provedl, třebaže se zpožděním způsobeným devisovými předpisy.

(Rozh. ze dne 3. března 1933, Rv I 148/33.)

Směnečný platební příkaz vydaný k žalobě říšskoněmecké firmy proti tuzemci procesní soud první stolice zrušil. Odvolací soud ponechal směnečný platební příkaz v platnosti.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Jedinou námitkou žalovaného bylo, že směnečná pohledávka žalující firmy podléhá vyrovnání a že žalovaný zaplatil včas vyrovnací splátky, takže žaloba jest z části jednak neodůvodněná, jednak před-

časná. Žalující firma vyvracela tuto námitku tím, že žalovaný nezaplatil pátou a šestou splátku 3% a 5%, splatné 31. května a 1. června 1932 včas, protože jí došly peníze teprve 13. června 1932, že žalovaný za to zodpovídá, protože měl znáti devisové předpisy a přichystati poukaz peněz pro ni včas, a že neopatření povolení devisového nejde na její vrub, nýbrž na vrub žalovaného. Naproti tomu dovozoval žalovaný, že poukázal živnostenskou pokladnu v T. v Čechách již dne 28., případně 30. května 1932, aby za něho plat žalující firmě provedla, že tím způsobem platil včas, dojití peněz se zdrželo bez jeho viny následkem devisových opatření, že za to neodpovídá a že jeho případné nedopatření v tom směru by bylo také omluvitelné. Není o tom sporu, že právoplatným vyrovnáním bylo žalovanému povoleno splatiti jen 45% na vyrovnací pohledávku, a to ve splátkách, z nichž prvá 5% byla dospělá 1. června 1931, z dalších pak pátá 3% dne 31. května 1932 a šestá 5% dne 1. června 1932. Nedodržení splátek dospělých před tím nebylo v prvé stolici tvrzeno a nebyla oň opírána bezúčinnost nebo neplatnost vyrovnání. Ji opřela žalobkyně o opozděné zapravení splátek, dospělých dne 31. května a 1. června 1932, tvrdíc, že jí došly teprve 13. června 1932. Podmínkou neplatnosti vyrovnání podle § 57 vyr. ř. z r. 1914, jenž tu přichází v úvahu v doslovu novely (čl. 3 zákona ze dne 26. dubna 1923 č. 99 sb. z. a n.) jest nesplnění vyrovnání včas a řádně. Nevčasnost splnění předpokládá dlužníkovu prodlení. Směnečný dluh je dluhem odnosným. Směnečný věřitel má dlužníku směnku předložiti v místě splatnosti a dlužník není povinen, aby mu zasílal peníze do jeho bydliště nebo do sídla jeho závodu. Není-li vyrovnáním jinak ustanoveno, nepozbývají směnečné dluhy potvrzením vyrovnání povahy dluhu odnosného a kromě účinků, vypočtených v § 53 vyr. ř. nenastává při nich změna v podstatě směnečného závazku tak, že by se staly dluhy přínosnými. Proto je dlužník povinen platiti podle § 35 směn. zák. proti vydání směnky a, platí-li dluh částečně, může žádati, by zaplacená částka byla na směnce vyznačena a by mu byla vydána kvitance na opisu směnky. Směnečný dlužník (ve sporném případě příjemce) není tedy povinen posílati peníze z místa splatnosti věřiteli do ciziny, aniž by mu byla směnka předložena. Vždyť dlužník nemusí po případě ani věděti, kdo je majitelem směnky, ježto původní věřitel ji mohl převést na někoho jiného, a v takovém případě zasíláním peněz původnímu věřiteli by se směnečný dlužník ani dluhu nezbyl. Vyrovnáním neztratila směnka o sobě ráz přenosného papíru. Žalobní směnka, o niž jediné jde, byla splatna v V. v Čechách. Aby žalovaného stihly následky prodlení a neplatnosti vyrovnání podle § 57 vyr. ř., a mohlo se říci, že nesplnil včas, bylo potřebí, by žalující firma žalovanému předložila v době splatnosti směnku v místě splatnosti, tedy v T. a legitimovala se jako věřitelka, a na jeho žádost také mu vyznačila splátky na směnce a vydala mu na opise kvitanci. Nepředložila-li žalobkyně směnku, nemůže být řeči o tom, že žalovaný nesplnil včas a řádně, zejména an ještě na vlastní risiko poukázal živnostenskou pokladnu dne 28. a dne

30. května 1932, aby dlužné splátky zapravila žalující firmě, což tato provedla, ovšem se zpožděním způsobeným devisovými opatřeními. Žalobkyně netvrdila ani, že v době splatnosti vyrovnacích splátek uvedených předložila žalovanému směnku k výplatě, a proto neprokázala, že se žalovaný ocitl v prodlení. Při splatnosti směnečné valuty a tedy i splátek v T. nebylo povinností vyrovnacího dlužníka, aby opatroval povolení Národní banky k vývozu bankovek nebo k poukazu peněz do ciziny podle nařízení čis. 41/32. Bylo věci žalobkyně, aby si v T. peníze vybrala a o možnost vývozu nebo poukazu do ciziny se starala. Proto žalobkyně nemůže z toho, že žalovaný dal, aniž k tomu byl povinen, opatřiti za ni povolení k vývozu teprve dne 28. neb 30. května 1932 a dal zaslati na své nebezpečí valutu vyrovnací splátky. do ciziny pro žalobkyni, dovozovati, že nesplnil včas a řádně. Vždyť učinil více, než byl povinen, a odporovalo by jistě pravidlům poctivého styku, aby za tohoto stavu věci měl býti považován za obmeškaleho dlužníka. Věřitel, řídící se oněmi pravidly poctivého styku musil by takové počínání žalovaného omluviti a takový způsob placení považovati za placení řádné a včasné.

Čís. 12415.

Okolnost, že povinný podal žádost o odklad exekuce podle § 42 čis. 1 ex. ř., neopravňovala soud vyhraditi si vyřízení návrhu na povolení exekuce vnucenou dražbou do právoplatného rozhodnutí sporu zahájeného žalobou o bezúčinnost exekučního titulu.

(Rozh. ze dne 3. března 1933, R II 367/32.)

Soud první stolice vyhradil si rozhodnutí o návrhu na povolení vnucené dražby nemovitosti až po právoplatném rozhodnutí sporu o bezúčinnost exekučního titulu a odůvodnil tuto výhradu tím, že pohledávky vymáhajících věřitelů za dlužníky jsou již na nemovitostech knihovně zajištěny a že v žalobě o bezúčinnost exekučního titulu byl navržen odklad exekuce. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvnímu soudu, by upustil od oné výhrady a o návrhu znovu rozhodl. Důvody: Exekuční řád dovoluje nejen současné použití několika exekučních prostředků (§ 14 ex. ř.), nýbrž i postupné vedení několika exekucí, nedostačují-li dřívější exekuce k úplnému uspokojení vymáhajícího věřitele. Vnucené zřízení zástavního práva podle § 87 ex. ř., k němuž již došlo, není ještě ukojením vymáhaného nároku na hotové zaplacení, ani první soud nepoukazuje k jinému ukojení tohoto nároku, takže není důvodu, by bylo vyhrazeno rozhodnutí o vnucené dražbě napotom navržené (§ 133 ex. ř.). Výhradu rozhodnutí nelze opodstatniti ani návrhem na odklad exekuce, ježto takový návrh, jsou-li tu zákonné podmínky, jest vyříditi příznivě, není-li tu podmínek těch, jest jej zamítnouti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.